

נדחתה היוזמה לייעד עשרות אלפי דונמים של שטחים פתוחים לבנייה

קואליציה הכוללת את הרשויות המקומיות, הארגונים הירוקים, ארגוני המתכננים, ונציגי הפריפריה, בלמה את יוזמת מינהל התכנון, שזכתה לגיבוי של משרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל, ולפיה יתאפשר לקדם תכנון אשר יגלוש אל מחוץ לשטחים המיועדים לפיתוח עירוני

09.09.2014 18:52 מאת: **נמרוד בוסו**, **צפיר רינת**

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה סיימה הערב (ג') את ישיבתה בירושלים בדרמה גדולה. המועצה דחתה את הצעת מינהל התכנון במשרד הפנים [לאפשר פריצת גבולות המרקמים העירוניים](#) במסגרת תוכניות בנייה עתידיות. חברי המועצה תמכו בהצעה חלופית שהציג מרכז השלטון המקומי ופורום 15 הרשויות המקומיות החזקות בישראל, ולפיה יבחן לגופו כל מקרה שבו יבקש יזם לפרוץ את גבולות המרקמים העירוניים אל עבר השטחים הפתוחים.

בעוד שבהצעת מינהל התכנון תמכו תשעה חברים בלבד, בהצעה הנגדית תמכו 14 חברים. מדובר בתבוסה צורבת למינהל התכנון במשרד הפנים ולמשרד השיכון, אשר דגלו במתן אפשרות לפריצת גבולות המרקמים העירוניים. זהו ניצחון לקואליציה שהתגבשה בהתנגדות למהלך הזה שכללה את ארגוני השלטון המקומי על זרועותיו השונות, ארגוני המתכננים, יישובי הפריפריה, וכמובן – הארגונים הירוקים. במהלך הדיון התברר כי חלק ניכר ממשרדי הממשלה אינו תומך במהלך כזה, כאשר להתנגדות הצפויה של המשרד להגנת הסביבה, הצטרפו גם נציגי משרדי הבריאות והמשפטים. במהלך הדיון הארוך, שנמשך למעלה משש שעות והתקיים בבניין המועצה הארצית בשכונת בית וגן בירושלים, תקפו את התוכנית נציגי חברה להגנת הטבע, אדם טבע ודין, ראשי עיריות חיפה ובאר שבע, יונה יהב ורוביק דנילוביץ', המשנה ליועץ המשפטי לממשלה עו"ד ארז קמיניץ וגורמים נוספים. נראה כי הצטרפותם של כלל הגורמים יחד, כל אחד מסיבותיו, הביאה בסופו של דבר לנפילת יוזמת מינהל התכנון.

בהצעה שאושרה לבסוף כן הוחלט על חדירת הבנייה לשטחים פתוחים בכמה אזורים. מבחינת הירוקים, ההחלטה הבעייתית ביותר היא להרחיב את הבנייה באזור רחובות אל אזור שהוגדר עד עתה כשטח פתוח שאינו מיועד לבנייה. החלטה נוספת בעלת היבט סביבתי היא להרחיב את השטחים המוגדרים במסגרת תוכנית המתאר "מכלולי נוף". מדובר באזורים שהם לא שמורות טבע אך יש בהם מגבלות בנייה בגלל ערכי טבע ונוף או אתרי מורשת הנמצאים בהם. כמו כן, הוחלט לראשונה לסמן שטחים שיוגדרו מסדרונות אקולוגיים והם אמורים לקשר בין ריכוזי שטחים פתוחים. גם למסדרונות אלו לא יהיה מעמד כמו לשמורת טבע, אך גם בהם יהיה קשה יותר לאשר תוכניות בנייה.

השר להגנת הסביבה עמיר פרץ אמר לאחר הדיון כי "ההחלטה היום היא בשורה לאזרחי ישראל שסוף סוף ייהנו גם מהיצע נרחב של יחידות דיור במחיר הוגן וגם מריאות ירוקות. ההישג הזה מצטרף להישג הגדול שהשגנו במאבק על פצלי השמן ועתיד עמק האלה ומראה עד כמה צדק סביבתי קשור בקשר בל ינותק בצדק חברתי".

מהחברה להגנת הטבע נמסר: "ההחלטה נכונה, ראויה ומוצדקת. ישנן מאות אלפי יחידות דיור מאושרות, שרק מחכות להיבנות. יש לפעול למימושן המיידי ולא להמשיך וליזום עוד ועוד תכניות, שלא יתרמו במאום למצוקת הדיור, לא יוסיפו ולו יחידת דיור חדשה אחת ורק יפגעו באיכות ורווחת חייהם של האזרחים, באזורי הפנאי והנופש שלהם, בשטחים הפתוחים ובטבע הישראלי. בעד ההצעה הצביעו ארגוני סביבה, משרדי ממשלה והשלטון המקומי, מתוך אחריות לדמותה העתידי של מדינת ישראל".

אדר' חיימי שניידר, חבר הנהלת עמותת אדריכלים מאוחדים, מסר בתגובה להחלטת המועצה הארצית בנוגע לתמ"א 35: "עמותת האדריכלים מברכת על ההחלטה להימנע מפגיעה בשטחים הפתוחים, דבר שהיה מביא לפגיעה ודאית בפריפריה, בחיזוק הערים וההתחדשות העירונית ובערכים סביבתיים. המלצנו במהלך הדיון שבכל בקשה נקודתית עתידית לנצל שטחים פתוחים התנאי יהיה הקצאת משאבים להתחדשות עירונית ולחיזוק הפריפריה - בעיקר בתחום התעסוקה והחינוך, על מנת למנוע את המשך חיזוקה של תל אביב על חשבון החלשתן של באר שבע וחיפה והפריפריה בכלל".

חיים ביבס, יו"ר מרכז שלטון מקומי וראש עיריית מודיעין מכבים רעות: "אני מברך על ההחלטה הזו. צריך לנצל את יחידות הדיור הקיימות בתוך השטחים הקיימים ולהימנע ממצב בו נוצרת בניית יתר במרכז על חשבון הפריפריה. במקומות וברשויות בהם נדרשים שינויים נקודתיים רצוי וצריך מינהל התכנון לפשט את ההליכים הבירוקטיים ולזרז את הפרוצדורות כדי לעבות את המרקמים העירוניים באופן מקומי ויעיל".

עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל עמותת "אדם טבע ודין", מסר כי "זהו הישג ציבורי ענק נוסף בתוך שבוע שמשמעותיו מרחיקות לכת. הוסרה הסכנה מעל הריאות הירוקות בהרי ירושלים, שטחי חוף השרון והשטחים הפתוחים ברחבי הארץ. האינטרס הציבורי ניצח הודות למאבק הנחוש והקואליציה החשובה בין הארגונים הירוקים לשלטון המקומי".